Καλά Χριστούγεννα

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Κρίσμας, Νοέλ, Ναντάλ, Γιούλ, Βάϊναχτ, Γιούλου, Νατάλε, Ναντιβιντάδ, Ραζντιέστβο

ΣΤΗ ΒΗΘΛΕΕΜ, ΑΓΓΛΙΑ, ΗΝΩΜ. ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ, ΓΑΛΛΙΑ, ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Κ.Λ.Π.

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΥ ΔΕΝΔΡΟΥ

ΟΛΟΙ στὸν κόσμο ὁλόκληρο, περιμένουν τὰ Χριστούγεννα μὲ τὶς διάφορες ὀνομασίες τους: Κρίσμας, Νοέλ, Νατάλ, Γιούλ, Βάϊναχτ, Γιούλου, Νατάλε, Ναντιβιντάδ, Ραζντιέστβο...Ἡ λέξις αὐτὴ βρίσκεται σὲ ὅλων τὰ χείλη. Εἶναι ἡ βασικώτερη περίοδος τοῦ χρόνου, ἡ νύκτα ἡ θαυμάσια, ποὺ συγκεντρώνει τὴν ἐλπίδα, τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἀγάπη.

Μπορεῖ νὰ φανταστῆ κανεὶς ἕνα κόσμον ποὺ δὲν θὰ ἔλαμπε τὸ ἀστέρι αὐτὸ ἕνα χρόνον, ποὺ θὰ τοῦ ἔλλειπαν τὰ Χριστούγεννα; Καὶ τότε, πῶς οἱ ἄνθρωποι ἔστω καὶ οἱ πιὸ ἀδιαπέραστοι ἀπὸ τὸ φῶς, θὰ εὕρισκαν τὴν δύναμι νὰ ζήσουν;

Νὰ γιατί, τὴν μοναδικὴ αὐτὴ γιορτὴ κανεὶς ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀφήσῃ ἀπαρατήρητη καὶ χωρὶς τὰ ἔθιμά της, ποὺ τὰ βρῆκε ἀπὸ τοὺς πατεράδες του, ἔστω καὶ ἐὰν δὲν ξεύρει, καλὰ—καλά, ἀπὸ ποῦ προέρχονται αὐτά.

Ἡ προσοχὴ ὅλου τοῦ κόσμου κατὰ τὴν σημερινὴ ἡμέρα, στρέφεται πρὸς τὴν Βηθλεέμ, ἐκεῖ ἀκριβῶς ποὺ γεννήθηκε ὁ Θεάνθρωπος. Μέσα στὴν ἐκκλησία τῆς γεννήσεως, στὸ ὑποτιθέμενο σημεῖο, ὅπου ὑπάρχει ἡ φάτνη, διακρίνεται τώρα ἕνα μεγάλο ἀσημένιο ἀστέρι. Κανδῆλες καῖνε γύρω του καὶ τὶς διατηροῦν «ἀκοίμητες», δηλαδὴ ποὺ δὲν σβήνουν ποτέ, Καθολικοί, Ἕλληνες, ὀρθόδοξοι καὶ Ἀρμένιοι.

Τὸν βωμὸν αὐτὸν τῆς Χριστιανωσύνης τὸν φρουροῦν πάντα μὲ ἐξαιρετικὸ σεβασμὸ Ἄραβες σκοποί, διότι ἡ Ἀραβικὴ Ἰορδανία ἐλέγχει τὴν Βηθλεέμ.

Οἱ Ἄραβες αὐτοὶ σκοποί, μὲ τὶς ὡραιότερες στολές των, στέκουν πάντα μὲ χέρια σταυρωμένα καὶ κυττάζουν διαρκῶς τὸ ἀστέρι τῆς Χριστιανωσύνης.

Ὁ ἑορτασμὸς τῶν Χριστουγέννων ἤρχισε 2000 χρόνια μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ. Ἐπὶ αἰῶνας γινόταν στὶς 6 Ἰανουαρίου ἕως ὅτου ὁ Πάπας Γρηγόριος ΙΓ' μετερρύθμισε τὸ ἡμερολόγιο (1582) καὶ ἀφήρεσε δέκα ἡμέρες ἀπὸ τὸ ἔτος ἐκεῖνο. Ἀπὸ τότε τὰ Χριστούγεννα μετατέθηκαν στὶς 25 Δεκεμβρίου ὅπου καὶ μένουν ἕως σήμερα.]

Εἶναι ἀμέτρητοι οἱ θρῦλοι ποὺ συνδέονται μὲ τὸ «γκὺ» τὸ συμβολικὸ αὐτὸ φυτὸ τῶν Χριστουγέννων. Οἱ Ἄγγλοι πίστευαν ἄλλοτε, ὅτι ἦταν τὸ δένδρο ποὺ ἔβαλε σὲ πειρασμὸ τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔα ὡς ποὺ διώχθηκαν ἀπὸ τὸν Παράδεισο.

Σήμερα οἱ Γάλλοι χωριάτες, τὸ γκὺ αὐτὸ τὸ ὀνομάζουν «Χόρτο τοῦ Σταυροῦ», γιατὶ ἐξακολουθοῦν νὰ πιστεύουν ὅτι ἦταν ἄλλοτε ἕνα ὡραῖο καὶ ψηλὸ δένδρο, ἕως ὅτου ἔδωκε τὸ ξύλο του γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος. Ἀπὸ τότε ὁ Θεὸς τὸ καταράσθηκε νὰ γίνῃ ἕνα ταπεινὸν χόρτο, παράσιτο καὶ νὰ βγάζῃ φαρμακεροὺς καρπούς.

Ἀλλὰ ὁ χαρακτηριστικώτερος τόνος τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν Χριστουγέννων εἶναι τὸ χριστουγεννιάτικο δένδρο. Τέτοιο ἔθιμο εἶχαν καὶ οἱ Ρωμαῖοι, μὰ ἐξαφανίσθηκε τὸν Μεσαίωνα, γιὰ νὰ ἀναβιώσῃ στὴν ἐποχὴ τῆς Ἀναγεννήσεως χάρις στὸν θρησκευτικὸ μεταρρυθμιστὴ Λούθηρο.

Στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες εἶναι πολὺ διαδεδομένα τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο καὶ δὲν λείπει ἀπὸ κανένα σπίτι. Ἀλλὰ τὸ δένδρο των αὐτὸ οἱ Ἀμερικανοὶ τὸ φτιάχνουν τὴν πρώτη ἑβδομάδα τοῦ Δεκεμβρίου. Τὸ στολίζουν μὲ πολύχρωμα ἠλεκτρικὰ λαμπιόνια, ἐνῷ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τους κρεμοῦν ἕνα στεφάνι ἀπὸ κόκκινες καὶ χρυσὲς κορδέλλες. Αὐτὸ ἔχει τὴν σημασία ὅτι τὸ σπίτι εἶναι πρόθυμο νὰ δεχθῇ κάθε ξένο, ἄγνωστο ἢ γνωστὸ καὶ νὰ τοῦ προσφέρῃ ζεστὸ καὶ πλούσιο φαγητό, χρηματικὸ βοήθημα καὶ κάθε ἐνίσχυσι. Τὰ δῶρα τῶν παιδιῶν τὰ φέρνει ἕνας γέρος μὲ κόκκινο μανδύα, ἄσπρα μακρυὰ γένεια καὶ κουκούλα—ὁ δικός μας Ἅγιος Βασίλης— ποὺ ὀνομάζεται Σάντα Κλάους, δηλαδὴ Ἅγιος Νικόλαος.

Στὴν Ἰταλία τὸ δένδρο συνηθίζεται μόνο στὶς πλούσιες οἰκογένειες, τὰ δὲ δῶρα τὰ φέρνει στὰ παιδιὰ ὁ «Μπάμπο Νατάλε».

Στὴν Φινλανδία, τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὴν παραμονὴ στρώνουν

τοὺς δρόμους τῶν χωριῶν καὶ τῶν πόλεων μὲ κλαδιὰ ἀπὸ ἔλατα. Τρεῖς μέρες νωρίτερα βγάζουν ρίζες ἀπὸ ἕνα πεῦκο, τὶς κομματιάζουν καὶ τὶς σκεπάζουν στὸ χιόνι γιὰ νὰ τὶς βγάλουν τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων καὶ νὰ τὶς κάψουν στὸ τζάκι. Ἂν οἱ φλόγες ποὺ θὰ βγοῦν ἀπὸ τὶς ρίζες αὐτὲς εἶναι καθαρές, ὁ χρόνος θὰ πάῃ καλά, ἂν εἶναι μαῦρες θὰ πάῃ ἄσχημα.

Στὴν Γαλλία ὁ «Πὲρ Νοὲλ» δηλαδὴ ὁ γέρος ποὺ φέρνει τὰ παιγνίδια στὰ παιδιά, μπαίνει στὰ σπίτια τὰ μεσάνυχτα τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων τὴν ὥρα ποὺ τὰ μικρὰ κοιμῶνται. Τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς βάζουν τὰ παπούτσια τους ἢ τὶς παντοῦφλες μπροστὰ στὸ τζάκι καὶ τὸ πρωῒ ψάχνουν νὰ βροῦν σ' αὐτὰ μέσα τὰ δῶρα ποὺς τοὺς ἄφησε τὴν νύκτα ὁ καλὸς ἀσπρομάλλης γέροντας.

Ἀπὸ ἐνωρὶς στὶς πόλεις καὶ στὰ χωριὰ τῆς Γαλλίας, ἡ οἰκογένεια τὴν παραμρνὴν τῶν Χριστουγέννων, συγκεντρώνεται γύρω στὸ τζάκι καὶ παρακολουθεῖ ἕνα μεγάλο κούτσουρο ἕως ὅτου νὰ καῇ τελείως. Εἶναι τὸ «Ἱερὸ κούτσουρο» ποὺ ἡ στάχτη του, κατὰ τὴν παράδοση, θὰ φυλαχθῇ στὸ σπίτι γιατὶ εἶναι εὐλογημένη. Στὸ γαλλικὸ σπίτι καὶ σήμερα ἀκόμη στὴν ἐποχὴ τῶν θερμαστρῶν καὶ τοῦ καλλοριφὲρ τὸ τζάκι θὰ κάψῃ τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων.

Ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει ἡ μιὰ παράδοσις κατὰ τὴν ὁποίαν τὴν ὥρα ἀκριβῶς ποὺ γεννήθηκε ὁ Χριστὸς ὅλα τὰ ζουδάκια καὶ τὰ πουλιά, φωνάζουνε: «Χριστὸς Γεννᾶται».

Ἀλλὰ ποιὰ εἶναι ἡ ἀκριβὴς ὥρα; Οἱ ἱστορικοὶ δὲν μᾶς τὸ λένε...

Τὰ κάλαντα

Παραδόσεις καὶ ἔθιμα

ΤΙ ΤΡΑΓΟΥΔΑΕΙ Η ΛΑΪΚΗ ΜΟΥΣΑ

ΝΑ τὰ ποῦμε; Τᾶπαν ἄλλοι;
Νὰ τὰ ποῦμε καὶ μεῖς!
Καλὴν ἑσπέραν, ἄρχοντες,
ἂν εἶναι ὁρισμός σας.
Χριστοῦ τὴν θείαν γέννησιν
νὰ πῶ στ' ἀρχοντικό σας.
Χριστὸς γεννᾶται σήμερον
ἐν Βηθλεὲμ τὴν πόλει...

Τὰ κάλαντα σὲ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος εἶναι διαφορετικὰ κι' ἐκτὸς ἀπὸ τὰ γνωστά, προστέθηκαν καὶ ἄλλα, εἴτε γιὰ νὰ ἐξυμνήσουν κάποιον ἀφέντη ἢ γιὰ νὰ προκαλέσουν ἄλλον φιλάργυρον, νὰ τοὺς δώσῃ περισσότερα χρήματα:

Ἂν ἦστ' ἀπὸ τοὺς πλούσιους
φλωριὰ μὴν τὰ λυπᾶσθε.
Ἂν ἦστ' ἀπὸ τοὺς δεύτερους,
ξηντάρες καὶ ζολότες.
Κι' ἂν ἦστ' ἀπὸ τοὺς πάμ-
[φτωχους
ἕνα ζευγάρι κόττες.
Καὶ σᾶς καλονυχτίζομεν,
πᾶτε νὰ κοιμηθῆτε.

Σὲ πολλὰ μέρη, οἱ καλταντιστὲς ἀφοῦ εἰποῦν μερικὰ λόγια—πολλὲς φορὲς καθόλου—ἀπὸ τὰ γνωστὰ κάλαντα ἀρχίζουν τὰ παινέματα τῶν ἀνθρώπων τοῦ σπιτιοῦ, ἐλπίζοντας νὰ τοὺς κολακέψουν καί, φυσικά, νὰ πάρουν ἀρκετοὺς παράδες γιὰ πληρωμή τους:

Ἐδῶ ποὺ τραγοῦδήσαμε
πέτρα νὰ μὴ ραΐσῃ
κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ
χίλιους χρόνους νὰ ζήσῃ.
Αὐθέντη μου εὐγενικέ,
π' ἔχεις μεγάλη χάρι,
ποὺ σ' ἔχομε στὸν τόπο μας
σὰν τὸ λαμπρὸ φεγγάρι.
Ἄνοιξε τὸ πουγγάκι σου,
τὸ μαργαριταρένιο.
Ἂν ἔχῃς γρόσια δός μας τα,
ἂν ἔχῃς καὶ παράδες.
Ἂν ἔχῃς καὶ γλυκὸ κρασί,
βγάλε νὰ μᾶς κεράσῃς.

Γιὰ νὰ μὴ μείνῃ παραπονεμένη καὶ ἡ Κυρὰ ἀρχίζουν καὶ αὐτῆς τοὺς ὕμνους καὶ τὰ παινέματα. Καμαρώνει ἡ καημένη, ἂν εἶναι κι' ἀσκημούτσικη καὶ πρώτη φορὰ ἀκούει τόσα παινέματα, τρέχει στὸ κελλάρι καὶ φέρνει κρασὶ καὶ ὅ,τι καλούδια βρῇ γιὰ νὰ τοὺς φιλέψῃ, ποὺ τὴν καλοκάρδισαν τόσο:

Πολλὰ εἴπαμε τ' ἀφέντη μας,
ἂς ποῦμε τῆς κυρᾶς μας.
Κυρὰ σεμνή, κυρὰ τρανή,
κυρὰ καμαροφρύδα,
κυρὰ ν' ὄντας ἐβούλιοσουν
γιὰ νὰ ντυθῇς ν' ἀλλάξῃς
ἡ φάσα φέρνει τὸ νερὸ
κι' ἡ κίσσα τὸ σαποῦνι.
Κι' ἡ πέρδικα ἡ ὡριόπλουμη
φέρνει τὰ τρία ροῦχα.
Τὸ κόκκινο, τὸ πράσινο,
τ' ἄσπρο καὶ τὸ χιονᾶτο.

Μὰ δὲν παραλείπουν καὶ τὰ παινέματα τῆς κόρης που πολλὲς φορές, ἀνάμεσα στοὺς καλαντάρηδες εἶναι κι' ὁ ἀγαπημένος της. Κι' ἀρχίζουν νὰ τῆς λένε τοῦτο τὸ Ρουμελιώτικο, τραγοῦδι:

Κυρὰ μ' τὴ δυχατέρα σου,
κυρὰ μ' τὴν ἀκριβή σου,
τὴν ἔλουζες, τὴν χτένιζες,
στὰ σύγνεφα τὴν κρύβεις.
Τὴν εἶδε ὁ γυιὸς τοῦ βασιληᾶ,
τὴν εἶδε ὁ γυιὸς τοῦ Ρήγα,
τὴν εἶδε τ' ἀρχοντόπουλο
μὲ τὴ χρυσῆ τὴ φούντα.
Δὲν θέλω γὼ τὸ βασιληᾶ,
δὲ θέλω γὼ τὸ Ρήγα,
μον' θέλω τ' ἀρχοντόπουλο
μὲ τὴ χρυσῆ τὴ φούντα.

Ἐκείνη ὡς τ' ἀκούει ξεροκαταπίνει καὶ κρύβει τὸ πρόσωπο στὸ μαντῆλι της, ἐνῷ τὰ πονηρὰ μάτια της, ὅλο ἔρωτα καὶ φλόγα, κατατρώγουν τὸν ἀγαπημένο της.

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Ἀγάπες ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

Ἀγάπες ἅγιες κ' εὐλογημένες
Ποὺ τὲς καρδιὲς ἐσμίγατε παρθένες
Τῶν πρώτων τῶν ἀρχαίων Χριστιανῶν
Σ' ἕνα τραπέζι ὁλόγυρα κοινόν!

Ἀγάπες ποῦ τὸν πλούσιον ἕνα—ἕνα
Ἐκάνατε νὰ ρίχνῃ μαζωμένα
Στὰ πόδια τοῦ Ἀποστόλου τὰ ἱερὰ
Κάθε ἀγαθό του, κάθε του χαρά!

Ἀγάπες ἅγιες κ' εὐλογημένες
Ποῦ τὲς καρδιὲς ὑψώνατε παρθένες
Τῶν πρώτων τῶν ἀρχαίων Χριστιανῶν
Στὸ μέγα ὄνειρο τῶν οὐρανῶν!

Ἀγάπες, μεγαλόδωρες περίσσια,
Κάτου ἀπ' τὴ σκέπη σας ἐζοῦσαν ἴσια
Μικροί, μεγάλοι, πλούσιοι καὶ φτωχοί,
Κ' ἔδενε τοὺς ἀνθρώπους μιὰ ψυχή!

Ἀγάπες, ὤ! φανῆτε πάλι ἐμπρός μου
Αὐγὲς τῆς πίστεως, αὐγὲς τοῦ κόσμου
Κι' ἂς βλέπῃ μὲ τὸ μαγικό σας φῶς
Ἄνθρωπος ἄνθρωπο σὰν ἀδερφός.

Ἀγάπες, πλέον δὲν ἔχετε τὸ θρόνο
Στὴ γῆ τὴν ἀνυπόταχτη, καὶ μόνο
Σὰν νοιώθω σ' τὴν ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ
Νὰ λάμπετε ὡς ἐλάμπατε προτοῦ.

Ἀγάπες, κ' ἐδῶ μέσα ποὺ σᾶς βρίσκω
Παρακαλῶ σας! κάμετέ την δίσκο
Τὴ λύρα μου γιὰ κάθε δυστυχῆ
Καὶ κάμετε τοῦ κόσμου τὴν ψυχή.

Κάθε ἄνθρωπο, νὰ λέῃ πῶς ἐδῶ κάτου
Τὰ βάσανα τὰ ξένα εἶνε δικά του,
Νὰ μὴ ξεχνάῃ πῶς εἶνε σ' τὴ ζωὴ
Μόνο γιὰ νὰ ἀγαπᾶ καὶ νὰ ἐλεῇ!

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

ΤΟ ΑΝΕΣΠΕΡΟΝ ΦΩΣ

ΤΟΥ Κ. ΚΛ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Ἡ σημερινὴ μέρα εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἱστορικοῦ βίου τοῦ Χριστοῦ, ποὺ κράτησε τριάντα τρία χρόνια, μετρημένα, σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὸ ποσόν, ὅπως μετριοῦνται ὅλα τ' ἀνθρώπινα χρόνια καὶ ποὺ πραγματώθηκε μὲς στὰ πλαίσια ὡρισμένου τύπου καὶ χρόνου.

Εἶναι γεγονὸς «ἱστορικὸ» ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ, εἶναι ὅμως μαζὶ καὶ γεγονὸς ἔξω καὶ πέρα ἀπὸ τὴν ἱστορία, ὑπερχρονικό, καὶ σὰν τέτοιο καὶ μόνο ἔχει τὴ σημασία ποὺ ἔχει. Χρόνος καὶ φθορὰ δὲ διαφέρουν, μποροῦμε καλλιστα νὰ ὀνομάζουμε χρόνο τὴ φθορά, χωρὶς ν' ἀλλοιώνεται καθόλου τὸ νόημα καμμιᾶς ἀπ' τὶς δυὸ αὐτὲς λέξεις.

Ὁ Ἰησοῦς ἦρθε γιὰ νὰ σπάσει δυνατώτερα καὶ ἐμφανέστερα ἀπὸ κάθε ἄλλον, τὸν φοβερὸ αὐτὸν κλοιὸ τοῦ ὑλικοῦ χρόνου καὶ νὰ μᾶς βάλει στὴ «διάρκεια», σ' ἕνα χῶρο πνευματικὸ ὅπου καταλύεται ἡ ἔννοια καὶ τοῦ διαστήματος καὶ τοῦ χρόνου,—τῆς ὕλης. Ἦρθε, μ' ἄλλα λόγια, γιὰ νὰ μᾶς βάλει στὸν πιὸ αὐθεντικὸ χῶρο τῆς ἐλευθερίας, καὶ νὰ κεντρίσει μέσα μας καὶ ν' ἀνάψει μὲ ὅση κανεὶς θέρμη, τὸν πόθο τῆς ἀφθαρσίας. Πόθο πρωταρχικό, ἀχώριστο ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν φλογίζει ὅταν ἔχουν σβύσει ὅλοι οἱ ἄλλοι.

Ἡ θνητὴ φύσις, μᾶς λέγει ὁ Πλάτων, ζητεῖ, κατὰ τὸ δυνατόν, «ἀεί τε εἶναι καὶ ἀθάνατος». Καὶ ἕνας νεώτερος ποιητὴς ὁ Μπωντλαίρ, χριστιανὸς ὡς τὸ κόκκαλο, παρ' ὅλες τὶς βλασφημίες του, τὶς ξώπετσες καὶ «θεατρικές», ὀνομάζει τὴν ἀκαταπόνητη ὁρμὴ τοῦ ἀνθρώπου μεσ' ἀπὸ τὸ πεπερασμένο πρὸς τὸ ἄπειρο, κεντρὶ πιὸ αἰχμηρὸ ἀπὸ κάθε ἄλλο. Δὲν εἶναι μόνον μεταφυσικό, «ἔστ' δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων» καθὼς ὁρίζει ὁ Παῦλος (Πρὸς Ἑβρ. ΙΑ', 1) τὴν πίστι, εἶναι καὶ ἠθικό, τὸ «ἄπειρο» γιὰ τὸν χριστιανό, καὶ νὰ γιατὶ δὲν ὑπάρχει ἄθλημα δυσκολώτερο, στόχος πιὸ ὑψηλὸς ἀπὸ τὸν δικό του.

Στὴν ἀγάπη συνοψίζεται ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ καὶ ἀπὸ ἀγάπη — κατὰ τὸ νόημα τοῦ Ἰησοῦ — κατέχεται ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾶ ὄχι μόνο σὰν τὸν ἑαυτό του τὸν πλησίον του ἀλλ' ἀκόμα καὶ ποὺ γιὰ χάρη τοῦ πλησίον του ξεχνᾶ τέ-

λεια τὸν ἑαυτό του. Ἀλλὰ τέτοια ἀγάπη, εἶναι τὸ ἴδιο τὸ ἄπειρο — τὸ ἀπόλυτο — στὴν ἐσωτερική του διάστασι, κατεβασμένο καὶ τοποθετημένο μὲς στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. «Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς ποία ὑμῖν χάριν ἐστίν;» Καμμία, φυσικά. Γιατί στὴν ἀγάπη αὐτὴ λειτουργεῖ ὁ νόμος τῆς ἀνταποδόσεως, τὸ δῶσε μου γιὰ νὰ σοῦ δώσω, ἢ κ' ἀφοῦ μοῦ ἔδωσες θὰ σοῦ δώσω κι' ἐγώ, ἡ λογικὴ βαστᾶ γερὰ τὴ ζυγαριὰ καὶ ζυγίζει. Ἐνῷ ἡ πραγματικὴ ἀγάπη μᾶς βάζει στὸ χῶρο τοῦ ἀστάθμητου, τοῦ καθαροῦ αἰσθήματος ποὺ ἔχει κλωτσήσει ὅλες τὶς ζυγαριές, ὅπου ὁ τοῖχος ποὺ ἐχώριζε τὸ ἐγὼ καὶ τὸ ποὺ δὲν ὑπάρχει, καὶ τὸ ἐγὼ καὶ τὸ ποὺ ἔγιναν ἕνα. Νὰ γιατί εἶναι «σύνδεσμος τῆς τελειότητος», ὅπως τὴν ὀνομάζει ὁ Παῦλος, (Πρὸς Κολασσαεῖς, Γ', 14) τοῦτη ἡ ἀγάπη.

Ἕνας σχολιαστὴς τοῦ Πασκὰλ ἔγραψε ὅτι τὰ ἴδια γεγονότα τυφλώνουν τοὺς μὲν καὶ φωτίζουν τοὺς ἄλλους καὶ παρατηροῦσε, ὅτι μηδενιστὴς εἶναι κατὰ δύο τρόπους ὁ ἄνθρωπος· ὅταν βλέπει, ὅτι δὲν μπορεῖ ν' ἀποδείξει λογικὰ τὴν ὕπαρξη τοῦ Θεοῦ καὶ ὅταν ἀντικρύζει ἄθεα τὸν κόσμο. Πρέπει πάλιν νὰ θυμηθοῦμε τὸν Παῦλο. Πίστις εἶναι «πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων». Στὸ χῶρο ὅπου μᾶς καλεῖ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πού, ὅσο δὲν ἔχουμε μπεῖ, νοιώθουμε, ὅτι ἡ ζωή μας δὲν ἔχει νόημα, ἔλεγχος μὲ τὴν ζυγαριὰ τοῦ λογικοῦ, μὲ τὰ μέτρα καὶ τὰ σταθμὰ τῶν αἰσθητῶν, δὲν ὑπάρχει.

Μὲ τί μέτρο θὰ ζυγίσουμε τὴν ἀγάπη, ὅταν, ὅπως μᾶς τὴν προβάλλει ὁ Ἰησοῦς, γίνεται τὸ ἴδιο τὸ ἀπόλυτο; Καὶ πῶς θ' ἀτενίσουμε, καὶ πῶς θὰ ὑψωθοῦμε ὡς τὴν ἔννοια τῆς ὑπερτάτης πραγματικότητος, τοῦ Θεοῦ, μὲ ὄργανα καλὰ γιὰ νὰ μετροῦμε μόνο τὰ αἰσθητά; Ἐξομοιώνοντας αἰσθητὰ καὶ ὑπεραισθητά, θ' ἀφήναμε νὰ γίνουν ἀβεβαιότητα καὶ ἀνυπαρξία, γεγονότα ποὺ μᾶς πλημμυρίζουν μὲ φῶς, θὰ δημιουργούσαμε τὴν πιὸ ὁλέθρια σύγχυσι. Ἕνα τέτοιο γεγονὸς—τὸ κορυφαῖο — εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ.

Εὐτυχισμένοι ἐκεῖνοι ποὺ βρίσκουν σ' αὐτὴ τὸν πλήρη χορτασμό, τὴν τέλεια βεβαιότητα. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι ποὺ δὲν τοὺς ἄγγιξε ἡ χάρη, ποὺ ζοῦν ὡστόσο μὲ τὸν πόθο τῆς βεβαιότητος, γιατί ξέρουν, ὅτι ἔξω ἀπὸ τὴ βεβαιότητα ὅπου ὁδηγεῖ ὁ Ἰησοῦς, σωτηρία δὲν ὑπάρχει, στὸ λόγο του νοιώθουν, ὅτι παίρνει σάρκα τὸ ὑψηλότερο ἀνθρώπινο αἴτημα. Ὁ λόγος του τοὺς ἐπαναφέρει στὸν πιὸ ἀγνὸ καὶ στὸν πιὸ πολύτιμο χῶρο τῆς ψυχῆς τους, γίνεται ἕνα κέντρο γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖον αἰσθάνονται, ὅτι μποροῦν ἄξια καὶ στέρεα νὰ συνθέσουν τὴν ὕπαρξή τους.

ΚΛΕΩΝ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Η ΦΑΤΝΗ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΕ ΜΑΤΙΑ... ΚΙΝΕΖΟΥ ΚΑΙ ΜΕ ΜΟΡΦΗΝ... ΑΡΑΠΗ

Τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ὁ Καῖσαρ Αὔγουστος εἶχε διατάξει νὰ γίνῃ γενικὴ ἀπογραφὴ τοῦ πληθυσμοῦ. Καὶ ὅλοι ἐπήγαιναν νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὴν πόλιν των. Ὁ Ἰωσὴφ ἐπῆγε ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, διότι κατήγετο ἀπὸ ἐκεῖ. Τὸν συνώδευε ἡ σύζυγός του Μαρία, ἡ ὁποία ἦτο ἑτοιμόγεννη. Ἐνῷ εὑρίσκοντο εἰς τὴν Βηθλεέμ, ἡ Μαρία ἔφερε εἰς τὸν κόσμον τὸν πρωτότοκον υἱόν της. Τὸν ἐτύλιξε εἰς τὰ σπάργανα καὶ τὸν ἔβαλε μέσα σὲ μίαν φάτνην, διότι δὲν ὑπῆρχε θέσις γι' αὐτοὺς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον...

Ἰδοὺ ἡ μετάφρασις σὲ ἁπλουστέραν γλῶσσαν τῆς λιτῆς ἀφηγήσεως τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον. Ἐν τούτοις, τὸ γεγονὸς αὐτό, ποὺ περιγράφεται ἔτσι μὲ ὀλίγας λέξεις, ὑπῆρξε τὸ μεγαλύτερον τῆς ἀνθρωπότητος, τόσον μεγάλον, ὥστε ὅσοι πιστεύουν εἰς τὸν Θεάνθρωπον, τὸν ἑορτάζουν κάθε ἔτος μὲ ἐπιβλητικὰς θρησκευτικὰς τελετάς, ἀλλὰ καὶ μὲ γραφικὰς ἀναπαραστάσεις.

ΚΙΤΡΙΝΟΙ ΚΑΙ ΜΑΥΡΟΙ

Πράγματι, ὑπάρχει ἡ συνήθεια σὲ πολλὰς χώρας τοῦ κόσμου νὰ στολίζωνται αἱ ἐκκλησίαι καὶ τὰ σπίτια, ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα ἕως τὰ Φῶτα, μὲ κάθε εἴδους ὁμοιώματα τῆς Φάτνης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθηκε τὸ Θεῖον Βρέφος.

Πρῶτος ἔκαμε τὴν πλαστικὴν αὐτὴν ἀναπαράστασιν ὁ Ἅγιος Φραγκίσκος, τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1223. Ἀπὸ τότε ἐπεδλήθη τὸ ἔθιμον τῆς Φάτνης καὶ ἔγινε ἕνα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ. Ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ στηρίζεται εἰς τὸ πρότυπον τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, τὸ ὁποῖον ὅμως ἔχει ὑποστῆ διαφόρους μετατροπάς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὄψιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν προσώπων ποὺ λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν σκηνήν.

Κάθε λαὸς δίδει ἕνα τοπικὸν χρῶμα εἰς τὴν ἀναπαράστασιν αὐτὴν τῆς Γεννήσεως.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 6ην ΣΕΛΙΔΑ

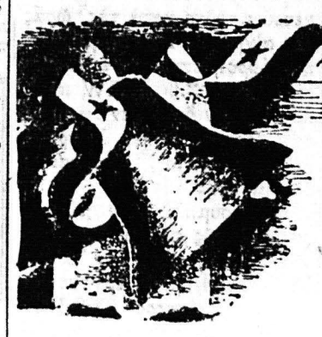

ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΘΗ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Χριστούγεννα

ΠΡΙΝ... ΓΕΝΝΗΘΗ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

Η ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Οἱ ρίζες τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων βυθίζονται στὸ μακρυνότερο παρελθόν, πολὺ πρὶν ἀκόμη ἡ ἑορτὴ αὐτὴ συνδυασθῇ μὲ τὴν ἐπέτειο τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Σ' ὁλόκληρο τὸ Βόρειο Ἡμισφαίριο, ἀπὸ τὶς ἀτλαντικὲς χῶρες ὡς τὴν Περσία καὶ ἀκόμη ὡς τοὺς Κοριάκους τῆς Καμτσάτκας καὶ τοὺς Ἀζτέκους τοῦ Μεξικοῦ, πρὶν τὸ ἀνακαλύψῃ ὁ Κολόμβος, λαμβάνουν χώραν μεγάλες λαϊκὲς ἑορτὲς περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου.

Πολὺ συχνὰ οἱ τελετὲς αὐτὲς ἦσαν ἀφιερωμένες στὸν ἥλιο καὶ στὴ φωτιά. Ἐπίσης ἔσβηναν ὅλες τὶς φωτιὲς κι' ἔκαναν νὰ γεννηθῇ μιὰ «νέα φωτιά», χρησιμοποιῶντας γι' αὐτὸ τὸν ἀρχαῖκὸ τρόπο τῆς τριβῆς δύο ξύλων μεταξύ τους.

Πρόκειται γιὰ παμπάλαια ἔθιμα, ποὺ ἡ ἀληθινὴ σημασία τους δὲν μπορεῖ νὰ βρεθῇ, παρὰ μὲ ὁλόκληρη σειρὰ ὑποθέσεων. Οἱ σημερινοὶ σοφοὶ προτιμοῦν νὰ φαντάζωνται πῶς στοὺς πολὺ μακρυνοὺς αὐτοὺς καιρούς, οἱ πρωτόγονοι ἄνθρωποι, ἀνήσυχοι ποὺ ἔβλεπαν ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα τὸν ἥλιο νὰ ἀδυνατίζῃ, τὸ φῶς καὶ τὴ ζέστη νὰ λείπουν ἀπὸ τὴ γῆ ὅλο καὶ περισσότερο, τὴ βλάστησι νὰ σταματᾶ, δοκίμαζαν μιὰ ἐκστατικὴ ἀγαλλίασι, ὅταν μὲ τὸ ἡλιοστάσιο τοῦ Δεκεμβρίου,